

„Cea mai mică întârziere creează o adevărată reacție în lanț”

— *Inaugurați prima stagiune pe care, ca director al Teatrului de Comedie, ați conceput-o integral. Ea se deschide cu 1 om = 1 om. proiect mai vechi, anunțat din anul trecut și amînat; pentru că asemenea amînări se întîmplă destul de des în teatre, vă propun să discutăm despre ritm și planificare, despre teatru ca proces de muncă ordonat...*

— Nici un domeniu nu depinde de atîția factori ca teatrul; ceea ce ar trebui să fie un efort ritmic, gospodărește conceput, e de multe ori o echilibristică printre obstacole. un dispecerat ultracomplicat... Pentru că a venit vorba despre această stagiune: un an teatral — normal pregătit — este gîndit cu cel puțin un an înainte, „construit” din nenumărate componente; iar noi am început să ne ocupăm de stagiunea ce începe, prin lunile mai-iunie, și, chiar în clipa de față o mulțime de lucruri nu sînt precizate; continuăm să citim piese, avansăm sub rezerva unor „rocade”, în cazul în care am descoperi pe neașteptate o piesă foarte potrivită. Faptul că schimbarea de direcție a lăsat timp de patru luni teatrul în provizorat a dezorganizat profund activitatea; consecințele se mai simt și acum și se vor mai simți încă. *1 om = 1 om* a întîrziat din același motiv, dar faptul ca atare e mai puțin grav decît mentalitatea: în materie de teatru, se pare că sînt îngăduite enorm de multe tergiversări (situația s-a repetat și cu prilejul nimirii directorului adjunct).

Există impresia că, în acest domeniu, pagubele nu sînt așa de evidente, așa că modul de lucru birocratic și excesiv de centralizat, criticat și recent în cadrul Congresu-

lui partidului, se manifestă din plin. În realitate, cea mai mică întârziere undeva, creează o adevărată reacție în lanț, ce nu mai poate fi controlată. Urmările se vădesc cînd nici nu te aștepti și unde doare cel mai rău — în calitatea legăturii cu publicul. Iată, noi ne înțelesesem cu Radu Beligan, continuînd vechea noastră colaborare, să joace rolul Romulus cel Mare, în regia lui Liviu Ciulei. Dar — din motive obiective — la Teatrul „Bulandra” a întîrziat premiera cu *Transplantarea inimii necunoscute* de Mirodan. Actorul Radu Beligan — și director al Teatrului Național, și deputat — e nevoit să-și decalaze întregul program de creație; data premierei noastre, cîndva precis fixată, a devenit incertă. Evident că, întîrziind, încurcăm la rîndul nostru și pe alții: între timp, Liviu Ciulei are și el de onorat un contract. Într-o trupă mică, în care fiecare om își are greutatea-aur, pentru că are o menire precisă, obligația de a înlocui pe neașteptate un actor după ce a intrat în distribuție și a repetat încurcă toate planificările. Or, asemenea cazuri răsar ca ciupercile; unele sînt inevitabile (viața e imprevizibilă: una dintre actrițele noastre cele mai solicitate, Vasilica Tastaman, va lipsi un an de pe scena teatrului, pentru că își însoțește sotul, cunoscut sportiv, în străinătate); altele, oricît am fi de energici, ne depășesc: Amza Pellea, legat de un contract cu cinematografia pentru lunile de vară, n-a putut filma la timpul convenit (ploaia...) și va lipsi în schimb în plină perioadă de activitate. De altfel, cinematografia ne creează des situații fără ieșire: ba are nevoie de Iurie Darie, ba de Pălădescu...

Cum să te opui, când un film angajează un buget mai mare decât activitatea teatrului pe un an întreg? Dar nu e normal nici să continuăm să existăm în haos — în toate țările lumii există și teatru, și cinematograful, și oamenii sînt totuși obișnuiți să-și onoreze contractele. Așa că nu putem vorbi despre ordine și planificare în teatru, ca fenomen într-un perimetru izolat; numai dacă vor fi elaborate acele măsuri legale, cu autoritate asupra tuturor instituțiilor cu care intrăm în relație, statuînd exact clauzele de responsabilitate. E o condiție obligatorie a seriozității muncii noastre.

— *Ce idei originale are teatrul pentru lunile următoare?*

— Pregătim o antologie de umor românesc pe texte de proză și poezie; cred că e o idee foarte generoasă, care are toate datele să reușească, dacă vom găsi un mod ingenu de structurare a spectacolului. În felul acesta, evităm și reluarea repertoriului de comedii bune, dintre cele două războaie, destul de puține la număr și prea mult jucate pe toate scenele în ultimii ani, și față de care interesul publicului e deocamdată întrucîtva uzat. A doua idee: o „aristofaniadă”, mon-

taj din mai multe comedii, oarecum adaptate, în funcție de modul de a recepta al spectatorului modern.

— *Intențiile dv. prevestesc o intensificare a ritmului existenței Teatrului de Comedie, altădată impasibil față de roiul insistentelor înșepături critice pe această temă. Să fie o iluzie, sau într-adevăr s-a făcut ascultată vocea presei?*

— Să nu fim schematici: nu ne-am fi schimbat modul firesc de a respira ca să ne conformăm unei chemări la ordine, dacă aceasta n-ar fi fost o necesitate lăuntrică reală. Teatrul de Comedie a existat întotdeauna ca teatru de repertoriu permanent, rulînd în fiecare moment pe afiș întreaga zestre de spectacole; în felul acesta am asigurat multora dintre ele o viață neobișnuit de lungă. Dar orice viață, cît de lungă expiră la un moment dat; ni se pune problema să înlocuim ceea ce amenință să se epuizeze, trebuie să fim atenți cu perspectiva și să fim în stare să parăm o eventuală scădere a audienței. Dincolo de aceasta, toate teatrele sînt acum în situația să lucreze mai strîns, pentru a tensiona interesul publicului.